

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Külsőek, papok, gazdasági egyleti tagok és községi előjárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon Egy példány 10 fillér. Telefon

FELELŐS SZERKESZTŐ

Dr PÁL ERNŐ
ÜGYVÉD.

SZÉPIRODALMI FŐMUNKATÁRS: Fülei Sz. Lajos.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 15. szám, hova a köziratok, hirdetések és előfizetések küldendők.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért, más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyílt-tér sora 1 K.

M. kir. postatakarékpénztári cheque-számla 10,489. szám.

A magyar papokhoz!

Írta: Lengyel Zoltán.

Az önkény egymásután teszi rá kezét legszentebb jogainkra. Alkotmányunkat és szabadságunkat tiporja, gazdasági fejlődésünket béklyóba veri, a nemzetért küzdőket üldözőbe veszi. A parlament után elszedte a sajtó szabadságot és a gyülekezési jogot, a megyék letörése után megkeríteni igyekszik az igazságszolgáltatás becsületét is. Rendszeres, ellenséges emberek által, idegen országból vezetett hadjárat folyik a nemzet ellen. És az önkényuralom előtt semmi se szent, semmi se marad érintetlen, ami a nemzetélet törvényes és alkotmányos régi szervezetében a nemzet fiainak védelmet és erőt adhatna, ellenségeink rabló garázdálkodásának pedig útjába állhatna.

Csak egyetlenegy hely az, hova kezük el nem ér, mely előtt merénylő karjuk lehanyatlak, hova sáros lábukat be nem tehetik: ez a templom, a szószerék és az oltár.

Isten dicsőségére és a hivek lelkiüdvösségére vannak rendezve ezek. E rendeltetéstől nem lehet, nem szabad elvonni, de nem is akarja senki.

Azonban minden templom, minden szószerék és minden oltár: az Isten dicsőségén és a hivek üdvösségén kívül mindenkor a magyar hazafiságnak is oltára, szószeréke, temploma. Az egyház papjai, bármely felekezethez tartozzanak is és bármely nyelven beszéljenek is: együtt és egyenként, kivétel nélkül a magyar nemzet hű fiait is. Azoknak is kell lenniök. Mert ha nem azok, Istennek sem lehetnek hű és igaz szolgálói. A ki a nemzetéhez hűtelen, aki nemzetének árulója, az Istennek sem mutathat be tiszta áldozatot.

A hazafias kötelességek mindenkiére egyenlők. A papra, a polgárra, a katonára egyaránt. Béke idejében kisebbek ezek, ha a haza veszélyben forog: megnövekednek. És a növekvő veszélyben és a dúló harcok között: mindenkinek magáért is és honfi társaiért is helyt kell állani.

A magyar felekezetek papjainak sem kell ezt megmagyarázni. Isten ments, hogy ezt fel is tettelezném. Csak utalok hát amaz időkre, mikor tombolt a zarnokság, mikor szentségtörő kéz-

zel tépte nemzetünk javait, hogy a hazafiság jutalma a börtön, az árulás vérdíja kitüntetés, hatalom és gazdagság volt. A magyar papság volt akkor a legerősebb magyar katonaság, a törhetetlen nemzeti hadsereg. S ha imitt-amott a nagyok, a főpásztorok közt akadtak is gyenge lelkűek, az alpapság annál szilárdabban helyt állott.

Ez idők megújultak. Napról-napra megyünk bele a gyászba, a pusztulásba. Nem egyszerre támadnak reánk, hanem, mint a kigyó, *lassan lopózik be közénk és telepedik meg nálunk az idegen zarnokság.* És *nem idegen útján*, mint hajdan, hanem *alávaló és elvetemlett hitvány, megvásárolt magyarok útján.*

És itt jön a magyar papok különös kötelessége. Mert a mily mértékben fojtják el a sajtót, tiporják le a szólásszabadságot, sértik meg a büntető törvényvel védett levéltitkot is: annál inkább hatványozva kell megszólalnia a papságnak a nemzet ügyének védelmében. A diplomot, a szószeréket Isten dicsőségére, de magyar kar emelte, a magyar faj magyarságára és erősítésére. Itt kell az elfojtott sajtó- és szólásszabadságot feltámasztaniok, kipótolniok!

Ragadjanak hát meg papjaink minden alkalmat a hazafiság tüzeinek élesztésére! A példa erejével és a szó hatalmával tegyék kitartóvá, egyetértővé, és elszánttá a népet!

Hunyadi és Kapisztrán együtt szálltak harcra a hazáért és a szabadságért a reánk szakadt török hódítással szemben. És így győztek is!

48-ban is katona lett a papokból is és a branyiszkói hős a keresztel kezében vezette a honvédek csapatát. És győzött is.

E példákat kövesse a magyar papok hazafias tábor! Sorakozzék fel hadseregként a nemzet védelmére. És akkor bebizonyul, hogy csodák az ujkorban is történnek. A magyar papok keze műveli ezt a nemzeti ügy szolgálatában.

A politikai helyzetről.

A zsinat a kormány ellen.

— Igazi protestáns politika. —

A magyar reformátusok országos zsinatja letárgyalta már az egész alkotmány-szervezetet s pár nap múlva már be is fejezi mostani ülészakát. Az elfogadott törvénytervezetből

azonban mostanában mégsem lesz törvény. A magyar kálvinisták hazafias lelkiülete nem tehetette, hogy ettől a kormánnytól kérjen bármit is. A csütörtöki ülés közben tartott bizalmas értekezleten egyhangulag el is fogadták azt az indítványt, hogy a törvény szövegét szentesítés végett mindaddig nem terjesztik fel a királyhoz, míg Magyarországnak alkotmányos kormánya nem lesz. Az értekezleten hozott határozat egyhangú volt és ebből lehet következtetni, hogy a nyílt ülésben is egyhangú határozatot fognak hozni. Az értekezleten jelen volt gróf Tisza István is s felszólalásában különösen hangsúlyozta, hogy a magyar református egyház nem fordulhat olyan kormányhoz, melynek nincsen parlamenti többsége. Mások ellenben nyíltan hangoztatták, hogy ettől a törvénytelen kormánnytól éppen azért, mert törvénytelen, nem kell semmi, még az 1848: XX. törvény-cikknek a teljes végrehajtása sem. Hazafias lelkesedés szállta meg a zsinat tagjait, midőn ezt a kérdést tárgyalták, mintha csak belelétek volna magukat a pátens korszakába. És valósággal ez is a hagyományos magyar protestáns politika!

Csak egyedül báró Bánffy Dezső zsinati elnök játszott most is két színű politikát. Bánffynak ugyanis az volt a célja, hogy a magyar református egyházat, habár csak látszólag is a törvénytelen kormány elé vezesse és így ennek alkalmat adjon a magyar protestánsok támogatására való hivatkozásra. Ez a terve azonban a zsinat hazafiságán hajtórést szenvedett.

Örömmünkre szolgál, hogy így kezd átalakulni a protestáns közvélemény s hatalmas erővel, mintegy intésre tépi szét azokat a politikai korlátokat, melyekkel a szabadelvű párt ezt az egyházat körülvette.

A zsinatnak ilyen értelemben hozandó határozata irányadó lesz és kell is, hogy irányadó legyen azokra a kisszámú lelkészekre is, kik ma felteve a kongruát, némi hajlandóságot mutatnak a törvénytelen kormánnyal való megalkuvásra. De irányadó lesz, irányadó kell, hogy legyen az összes magyar kálvinistákra, kik különben más eljárást, más határozatot nem is várhattak egyházuk törvényhozó testületétől.

Váltó a politikában.

Nagy küzdelem foly vármegyékben. Minden eszközt felhasználnak a darabontok kopói, hogy ellenzéki nyulakat hajtsanak a zarnok kormány piszkos fegyverei elé. Erős megpróbáltatás előtt áll e vármegyének minden egyes polgára. Rágal-

maznak, ferditenek és azt akarják, hogy a népet eltérítsék a függetlenségi és 48-as lobogó mellől. De mert az elvek nemes fegyvereivel az elvtelenek küzdeni nem tudnak, a felekezeti egyenlenség üszkét dobják a nép közé s ahol ezzel kudarcot vallanak, ott váltó mellett adják a Judás-pénzt, hogy megvásárolják a becsületes székely nép lelkiismeretét a kormány nemzetpusztító céljaihoz. Majd aztán az így kiosztott pénzt busásan visszafizettetik, mert a lejárát nélkül aláírt váltót bármikor kitölthetik, óvatolathatják s a könnyen hívó népnek összes javait dobra-üttetik. Az országot koldussá és földönfutóvá akarják tenni, hogy függetlenségét örökre eltemessék. Vigyázatok székelyek, ne hagyjatek a mindenféle hájjal megkent kormányzoldosoknak, mert céljuk a mily tisztességtelen, épen olyan hazafiatlan és utálatos. Ne engedje magát senki felekezeti gyűlölségre, váltó-aláírással való megzsarolásra felhasználtatni. Ha türelemmel és kitartással megmaradunk békében, a pokol kapui sem vehetnek erőt a nemzetten.

A zarnokság elválaszt.

Dr Gaj Gusztáv Jaskából igen figyelemre méltó cikkelyt írt a „Magyarország” egyik közéleti számában. Többek között elmondja, hogy a horvátoknak, magyaroknak, szerbeknek és magyarországi nemzeti-ségeknél egyaránt felni kell egy igen veszedelmes ellenségétől, még pedig az Európában leghatalmasabb expansív és erőszakos német nemzetnek a Kelet felé való előrenyomulásától, a „Drang nach Osten”-től. Ennek a nemzetnek az ideálja az, hogy a német birodalom a Balti-tengertől az Adriai- és az Ágei-tengerig terjedjen. Elmondja, hogy a magyar koalíció a horvátokat ellenségekből becsületes, őszinte és méltányos megegyezésre törekvő barátaivá tette annak a magyar nemzetnek, amely a fenkölt elméjű, bölcs, körültekintő, szabadságszerető és az ő különállásukat becsülő Kossuth Ferencnek és társainak vezetése alatt áll. Barátaivá tette, mert meggyőződtek arról, hogy a függetlenségi párt győzelmével Horvátországban is jobb napok fognak bekövetkezni s a náluk is már törhetetlenné vált rendőri, protekciós, törvénysértő és korrupt rendszer a maga hiveivel együtt bukni fog, a fiumei rezolúció feltételei pedig teljesebbé mennek.

Mi hivek vagyunk — mondja befejezésül — a hazafias magyar szabadságharcosokhoz s megvetéssel nézünk a megfizetett lakajok farizeus intrikáira, mert fölsimertük

OS
SÁG

szám.

ANOS BIZ-
és legré-
it. Teljes
e célból
olgál.
y, üveg-
elleni bizto-
Magyar
et elleni
et ellen

Rösler és

UTODA

szu

öppe-
ó 18,

y és
er
e.

mé.

Videkre utánvét mellett küldendők.

Kossuth Ferenc szavainak igazságát: „A zsarnokság elválaszt, a szabadság összeköt bennünket!”

A nőgyeleti filléresték, a taggyűjtés eredménye és a tulipán-jelvény.

A helybeli nőgyeület filléresté-lyeinek ez időszereint való sorozata március 21-én végződött, amikor szép közönség gyűlt össze és gyönyörködött az előképekből, zenéből, szavaltokból és énekből állott műsor egyes pontjainak előadásában.

A program legkisebb; de legérdekesebb és legkedvesebb pontját a 4 éves Szabó Ike éneke képezte, aki bizonyára édes atyja- és mamája biztatgatása nélkül is, a tőle már megszokott(?) lámpaláz nélkül való nyugodtsággal állott volna meg helyén. Gratulálunk a legkisebb pontnak!

Most pedig legyen hálás köszönet mind azoknak, akik közvetlenül vagy közvetve befolyást gyakoroltak a több-kevesebb sikerrel megtartott filléresték rendezésére! Különös és méltó elismerés illeti meg Demény Ferencné rendező elnököt, akinek buzgó energiáját még az olykor mutakozott közöny se törte meg, hanem akadályt nem ismerve haladt tovább és vitte előre a fölkarolt jó ügyet.

Örömmel értesültünk a felől is, hogy a nőgyeületi taggyűjtés terhes és kényes természetű munkáját Félégyházi Antalné és Vargha Ida megszokott buzgósággal és nem remélt fényes sikerrel végezték, a mennyiben a legközelebről bejelentendő újonnan belépett tagok száma százon felül van.

A jó ügy előbb vitele érdekében kifejtett önzetlen tevékenység és igaz lelkesedés önmagában hordozza jutalmát!

Ám! a nőgyeület — gondolatunk szerint — az idéni működésében még nem jutott el a holt évad nyugvó pontjához, mert a

kereskedelmi és vámszerződések önkényes és káros megkötése után társadalmi és egyesületi uton kell hathatós mozgalmat indítani és akciót kifejteni az ország iparának, kereskedelmének védelme és földmivelésének, közgazdaságának fejlesztése, fölvirágoztatása érdekében.

A társadalomnak pedig mozgató ereje, hatalmas rugója a nőkben rejlik, akik nem csak hitvesek és édes anyák, hanem baziasszonyok és honleányok is.

De ki kell venni a munkából osztályrészőket a nőgyeületieknek is, amelyek hazafias célokat is szolgálnak. És azt a helybeli nőgyeület alapszabályai is nem csak megengedik, hanem éppen megkövetelik, mert most a célkitűzésénél ott van: „a honleányi érzés ápolása s a társadalmi támogatást igénylő ügyek felkarolása”. (Lásd az alapsz. II. §-át.)

És mindezekre talán soha se volt nagyobb szükség, mint épen most, midőn az egész ország nővilágának szíve is megdobban és karja munkára emelkedik.

Hiszen jól van, tudjuk mi azt, hogy közönyös, ha vajjon alakít-e itt a nőgyeület „tulipán kertét” vagy nem és ám — ha úgy tetszik — tüzzük fel keblünkre a tulipánt, mint a hazafias érzés ápolásának szimbólumát és az egyesülés, testvéri kézfogás külső látható jelvényét, de ne feledjük, hogy csupán ezzel még abban az esetben se lehetne megmenteni a hazát, ha minden tulipán egy szál szuronyos baka, avagy husszár volna, mert mind ez csak külsőség és lehet a pillanatnyi felhevülés szalma lángja! Hanem igen is — véleményünk szerint — a lelkesedés mellett, komoly és szilárd elhatározásra, állandó ki- és össze tartásra, ha kell lemondásra és bizalomra, legfőbbképpen pedig tettekben megnyilatkozandó új életre van szükség, még pedig nemcsak

amugy magyar szokás szerint máról holnapra, hanem életre-halálra, mindörökre.

Ha honleányaink erős és szent fogadást tesznek arra, hogy:

a) állástfoglalva, hathatósan támogatnak minden hazafias törekvést;

b) a nemzeti és hazafias érzés ápolására törekcsenek a családban és a nevelés terén;

c) a fényűzést mellőzik;

d) a nemzeti önállóságot célzó törekvéseket támogatják, kivált a hazai iparcikkek állandó pártolása és az idegennek kérelhetetlen kiszorítása által;

e) hitelfogyasztási és más közhasznú szövetkezeteket támogatják;

f) lelkek egész erejével, hevevel arra törekcsenek, hogy mind azokat, akikre csak saját körükben hatás lehetnek, leszoktassák a dohányzásról, a szeszitalok élvezéséről és a hazard szerencse játékokról, mint amelyek nemcsak fölösleges hiábavalóságok, hanem amellet pénzt és időt rabolnak, még az egészségre is károsak és aki kérésüknek, intő szavuknak nem enged, azt — mint méltatlant — nem szeretik többé és végül, ha g) ezt a szent fogadást meg is tartják: — akkor tulipánkert, vagy jelvény nélkül is él és virul — ellenben a tulipán-erdő kel- lős közepében is elpusztulhat, elveszhet a haza. Minthogy pedig nálunk a nőgyeület — társadalmi téren — zászlót visz és vezet: hát előre!

Fentti sorok írójának mindenben igazat adunk s őszinte örömmel fejezzük ki a nőgyeület előhaladásán. A tulipán-kertre vonatkozólag pedig csak annyit jegyzünk meg, hogy nem a tulipán által akarják megvédeni a magyar ipart, hanem ennek jelében. Az E. K. E. a havasi gyopárral hódítja tagjait, s a magyar part védők a tulipánt választották szimbólumuknak. Nem is muszáj azt viselni s azért lehet valaki hűségese patronusa, de viszont a ki feltűzi azt, már erkölcsileg

kötelezve van a magyar ipar pártolására, védelmére.

Sokan sajnos, nagyon sokan vannak, a kik nem hazafiatlanságból, hanem nemtörődömségből, lustaságból nem pártolják a magyar ipart. S tessék elhinni, ezeknek igen jó szolgálatot tesz, ha folyton szemük előtt lebeg a jelvény, ha ő maga is feltűzi azt, már erkölcsileg kötelezve van a magyar ipar pártolására. Nagyon jó szolgálatot tesz a nőgyeület, ha az ipar érdekében is úgy felveszi a küzdelmet és hacot, a mint azt teszi a szegények javára, mert megvallva az igazat, ezidőszereint, alig ha van valami árvább, mint a — magyar ipar.

Bárhogy gondolkozunk is e mai világban, a hol annyi fele gondolkozásu ember van, feltétlenül szükségese a külső dekorum, hogy az együvé tartozandók megismerjék egymást s bojkottálni legyenek képesek azt, a ki nem tartozik azok közé. kik életükkel és vérükkel képesek áldozni, az árva Hungáriának, a kik nem adják a béci rongyért pénzüket csak azért, mert az rikitőbb, mert az cifrább. Már száz és száz-ezeren vannak ezen a véleményen s nemsokára milliók lesznek, a kiknek keblét a magyar tulipán díszíti.

A nők kezdeményezték azért, fordultunk a nőkhöz s ujjolag csak arra kerjük, alakítsák meg a tulipánkertet, mert soha jobb alkalom nem volt magyarságunk és együvé tartozandóságunk kifejezésére s iparunk védelmére, mint most.

Adja Isten, hogy a feltűnt csillag, soha le ne tűnjön.

A szekelyföldi erdők ügye.

Irta: K. Mártonffy Imre.

I.

Mindegyre feljajdul egy-egy jobb érzésű szekely ember, a panasz és segélykiáltás egyre hangosabb lesz a szekelység magánjogainak elkobzása miatt. Ugyanis az állami erdőkezelésről van szó, melyet az 1879. évi XXXI. t.-c. létesített. Ez az ugynevezett erdőtörvény paragrafusai úgy vannak alkotva, hogy egyenes csapást mérnek a szekelység kisgazdasági életére. Az a drákói szí-

A „SZEKELY-UDVARHELY” TÁRCÁJA.

LEVÉL

Maró Gergely

kalendárium csináló mesterhez.

Irta: János vitéz.

I. Előszózat.

Köszönöm a naptárt, amit küldtél Gergely; No már hogy eszedben jól forog a tengely; Furfanggal koreolod huncut eszed ráncát, Koalíciónak elhuzod a léteát.

Látom a naptárból, nagy módba jutottál, Vigyorog most feléd a teli rakott tál, Fene nagy urakkal eszed a cseresznyét, Csak meg ne fizesd majd ezt a nagy szerencsét.

Igaz, hogy a sulykot kissé elvetted, Hogy az öreg Maró-t hős honvédnek tetted; Az egész Piripócs szemet-száját tátott; Ismertük mindnyájan az öreg Markbrájt-ot.

Messze rivált tőle a harc trombitája, Trombita volt neki a kis furulyája, Csak szedte a nyulbört, guba-rongyot, csontot; Soha ő egy csep vért csirkéből se ontott.

A hős cser-ágot átengedte másnak, De felcsapott inkább széna liferánsnak, Ezt osztán szállított — de csakis jó áron — Magyarának, muszkának a jó öreg Áron.

Ismerte a honvéd, meg a vasas német, Ugyis megbecsülték, mint agyafurt kémet; Hát nem esik messze alma a fájától, Tanultál valamit az öreg apádtól.

„Kacska”-nak nevezték, az vót Áron gazda, Háboruba spicli, békében orgazda; S mikor Illaváról lelke mennybe szállott; Teneked testálta szép Magyarországot.

Próbáltad, a jussal mire mehetsz? Voltál rikkanes, böcher, kutyamosó kupec; Végre célhoz értél, hogy tollat ragadtál; Munkád igazán csak a az Gergely-naptár.

S lobogó tűzétől a te nagy művednek, Falusi kemencék vigan melegednek; Gerjeszti a lángot kalendáriumod; Te meg zsebeled a honoráriumot.

II. Miért bukkott meg Tisza Pista?

Rossz kopó vagy Gergely, kalendáriumod Nem az igaz uton kergeti a nyomot; Sok szitkot kapott már az a Tisza Pista, De még nem fogták rá, hogy szocialista.

Magam is azt tartom, nem a legjobb posztó, De ne kend azt is rá, hogy ő is földosztó, A politikája volt neki jogfosztó, Erőszakos legény, de gyenge poroszló.

Ugrai levélre ragadta a vére, Harecal akart volna szert tenni békére; Béklyóba szorítva azt a parlamentet, Akart ő csinálni ugynevezett „rend”-et.

Mert Pát a dolognak itt van az eleje, Azt mondta, hogy a rend mindennek vejeje, S csak úgy igazodik a szekerünk rendbe, Ha nem lesz ellenzék ott a parlamentbe.

Hogy oszt meg szavazzon, ez volt a cél nyilván, Mindent, amit Bécsnek szemé-szája kíván. Faragja számunkra a koporsó deszkát, Hizlalja nyakunkra azt a szoldateszkát.

Mert a te írásod sokról locsog-fecseg, De kukkot se arról, mi az a hadsereg? Hogy ott a hatalom, ahol a haderő; Bölcsen hallgatsz erről naptár-író Gerő.

Hát mi már meguntuk a kétféjű szörnyet, Zord igája alatt nemzetünk rég görnyed, Elég volt a jármot eddig is cipelnünk, Nem fogjuk még jobban nehezíteni terhünk.

Nem adjuk ezental potyára a koncot, Megszabjuk az árá, ha kérnek ujoncot; Módot is ad hozzá minekünk a törvény, Eljünk vele, elnyel másképen az örvény.

Küzdött a magyarság nemzeti nyelvéért, Le nem mondhat arról senkinek kedvéért. Ugy nemzet a nemzet, ha van neki nyelve, Senki jogát annak tagadni ne merje.

Erről ha letenne népünk e hazában, Oktalan állatnál is állna alábbán. Maga nyelvén zeng dal csalóány berkében, Csak a magyar néma saját seregében.

Bezzeg nem maradtunk otta Házban némák, Az obstrukciónak ez adta a témát, Nem fecsegő szajkók csuf szóharca volt az, Egy nemzetnek létért való harca volt az.

E miatt kellett vón házi szabályt törni, A magyart tovább is igába győltörni; Szajkosár, darabont ezért szakadt rája — Hát ebbe tört bele a Tisza bicskája.

III. Mi az a koalíció?

Mikor a fejünkre rágyújtják a házat, Ki oltani siet, nem lázít, nem lázad, Menekül a patkány, de minden lakója, Csak egy gondot ismer, azt hogy védje, óvja.

Kibe jó érzés van, hű otthonát menti, Együtt es erővel háritni a vést, kárt; Mindegy, hogy a vizet honnan veszi, hozza, Szentelt viz tartóból, vagy a kutból huzza?

Igy kerültek össze negyvennyolcas, nép-párt, Együtt erővel háritni a vést, kárt; Csak sunyi tolvajok lesik az alkalmat; És a zürzavarban orozva rabolnak.

A közös baj hajtott koalícióba, Ott van, ki hazáját s az alkotmányt óvja. Ezt a szövetséget bárhogy marod, ásdod; Hát teneked Gergely mond, ki a pajtásod?

Vagyis inkább kinek vagy te a pajtása? Kivel koalílsz te, a világ hadd lássa. Madarat dollárról, embert barátjáról — No tirók Gergely dicsőség nem háru.

Nézd csak a kitarító, derék magyar tábor; Ha te ezt böcsmerled, a kis eszed háborg; Csaholó kutya vagy, te csak a koncért marsz. Koncvető gazdánál kushadva tényért nyalsz.

Te mered a szádra, te nyomorult semmi, Kossuth apánk nevést becselenül venni; Ki bagóért táncol s még pimaszul henceg; Hát te gyanúsított meg Kossuth Ferencet?

Ő a nép vezére, Kossuth apánk vére, Ezer áldás szálljon gondterhes fejére; Minden szava jószág, lelke minden vágya Csak a magyar haza s a nép boldogsága.

Nem viszi a népet soha gonosz utra, Rossz cimboraságot nem kenhetsz Kossuthra; Apponyi bajtársa, Andrássy barátja, Őket a nép együtt lelkesedve látja.

Othon volt Andrássy eddig az udvarnál; No hős Maró Gergely, bele mért nem maruál? Szereti királyát, nem hűtelen hozzá, Az életét érte szívesen áldozná.

Nem halad egy uton ő a haladókkal, Egy követ ő nem fuj gonosz susogókkal; Szentség a szemében a király palástja, Vára az alkotmány, ez a szikla bástya.

Hát Vázsonyi Vilmos demokrata szívvel Nézd az alkotmányért lelkesen mit mivel? Hát a gyűlölet Gergely ezert szitod, S jó magyar zsidókra a népet uszitod?

Testvér e hazában minden igaz ember, Gyűlölet gyökeret magyar szívbe nem ver; Szeretnétek egy-e egy kis testvér-harcot, Hogy a zavarosban szedjétek a sarcot?

Hát hazát, alkotmányt ők csak azért védnek, Hogy kizsaroló legyenek a népek? És a nép baráti most az udvaronok, Kik mohó étvágygyal falják ma a koncot?

Szegény magyar népem, jól eszedbe véd, Honnan hozzák reád a nyomort, szenvedést? Ki akarja sorsod vezérteni jóra? S nézd, ki haragszik a koalícióra?

IV. Miért kitarító a magyar nép?

Hogy a nemzetgyűlést katonák szétverték, Pátrónusid Gergely a mellüket verték, Csaptak a torára muzsikaszós lakzit, S ujjongva harsogták: a nép nem haragszik.

Dehogy is haragszik, nem a világot se, Sőt örül, hogy most már nincs országgyűlés; Dehogy is van köztük elégedetlenség, Örömmel veszik a váratlan szerencsét.

magyar ipar pár-
 on sokan van-
 zafiatlanságból,
 egből, lustaság-
 magyar ipart.
 zeknek igen jó
 folyton szemük
 , ha ő maga is
 esileg kötelezve
 ri pártolására.
 ot tesz a nő-
 r érdekében is
 elmet és hacot,
 egények javára,
 igazat, ezidő-
 valami árvább,
 ar.

unk is e mai
 yi féle gondol-
 eltlenül szük-
 örüm, hogy az
 megismerjék
 i legyenek ké-
 tartozik azok
 s vérükkel ké-
 s Hungáriának,
 béci rongyért
 mert az rikitőbb,
 száz és száz-
 a véleményen
 lesznek, a kiki-
 r tulipán di-

zték azért, for-
 s ujjal csak
 meg a tulipán-
 b alkalom nem
 és együvé tar-
 zására s ipa-
 most.
 feltűnt csillag,

erdők ügye.
 ffy Imre.

egy-egy jobb
 , a panasz és
 hangosabb lesz
 jogainak elkob-
 az állami erdő-
 melyet az 1879.
 ett. Ez az ugy-
 y paragrafusai
 hogy egyenes
 székelység kis-
 z a drákói szii-

i apánk vére,
 terhes fejére;
 e minden vágya
 a nép boldogsága.

gonosz utra.
 enehézs Kossuthra;
 ssy barátja,
 sedve látja.

ldig az udvarnál;
 mért nem maradt?
 jelen hozzá,
 áldozná.

haladókkal,
 mosz szögökkel;
 király palástja,
 a szikla bástya.

okokrata szívvel
 lkesen mit mivel?
 ezért szítod,
 népet uszítod?

en igaz ember,
 ar szívbe nem ver;
 is testvér-harcot?
 ljétek a sarcot?

csak azért védnek,
 k a népnek?
 y udvaroncok,
 lják ma a koncot?

jól eszedbe vésd,
 omort, szenvedést?
 eni jóra?
 koalícióra?

magyar nép?

atonának szétverték,
 ellüket verték,
 kaszós lakzit,
 nép nem haragszik.

m a világrt se,
 nics országgyűlése;
 elégedetlenség,
 tlan szerencsét.

gor, melylyel ezt kezelik, azt ered-
 ményezik, hogy derék székely vé-
 reinket előbb-utóbb tönkre fogják
 tenni. Ezen a nagy bajon segíteni
 kell, de azoknak a füleeknek, mely-
 eknek a segélykiáltást meghallani
 kellene, nem panasz, nem segély-
 kiáltás, hanem mennydörgés kell.

A bajnak a laikus csak külső tü-
 neteit látja s nyomorult következmé-
 nyeit is csak sejti, de a valódi
 okot alig kutatja valaki. Ezért aktív
 orvoslásról van szó. Elismerés illeti
 e téren báró Orbán Ottót, ki egy
 jól kidolgozott felhívásban a székely
 népet felvilágosította az erdőügyről,
 de e kérdést, mely teljesen aktuálissá
 vált, felszínre kell tartani és nagy-
 arányú akciót kell indítani, hogy az
 érdekelt körök figyelmét felé-
 reszszük.

Ugy tudjuk, hogy a földmívelés-
 ügyi miniszterium 1888. évi 38.181.
 számú leiratában Udvarhelyvármegye
 törvényhatósági bizottságának hozzá-
 járulásával a közigazgatási erdészeti
 bizottság határozata alapján szer-
 ződés jött létre, még pedig 20 évre,
 mely tehát 2 év múlva, 1908-ban
 jár le. Azonban most következik a
 magánjog elkobzására elkötöttet fur-
 fang. Közeledvén a szerződés le-
 járta, a birtokosságok azt remélik,
 hogy könnyebben fognak fellélegzeni.
 Csakhogy az 1898. évi XIX. t.-c. 57.
 §-ában az erdők állami kezelésére
 nézve oly intézkedés történt, mely
 szerint a magánjogi szerződést hatá-
 lýon kívül helyezték és az állami
 erdőkezelés főtartását újabb 10—10
 évre az erdőbirtokosok nyakába kö-
 tötötte.

Lám a remény milyen csalóka.
 Mikor már azt hittük, hogy a
 nyugtól megszabadulunk, akkor fur-
 fangos módon újabb kölöncöt akasz-
 tottak nyakunkba. E kiszámíthatat-
 lan kárókért, melyeket a mult kor-
 mányok okoztak, valóban felháborod-
 dik még a legjámorabb természetű
 ember vére is. Ki fogja kárpótolni
 azokat az embereket, kik anyagilag

De hogy a nyugalom legyen mégis biztos
 S jól érezze magát minden királybiztos:
 Négyülést nyílt teren nem engedtek mégsem,
 Csendőrök, katonák ott álltak a résen.

S hogy más ne igazsága a jó nyugodt népet,
 Gondjuk a törvényből egy új lapot tépett,
 Szegény kis rikkancsok adták meg az árát,
 Nem árulnak mást, csak a Gergely naptárát.

S no hogy a nyugalom legyen még biztosabb,
 Csirkére a héja mint ahogy le-lecsap,
 Működik az ügyész minden áldott éjjel —
 S a lázító lapot nem küldhetik széjjel.

Serdülő gyerekekne fájdalmas a fogzás,
 Keserves bizony a felfűggesztés, kobzás:
 No de hiszen volt ez rosszabbul is hajdan,
 Részünk nem először van eféle bajban.

Nem is igen lep meg, következzék bármí,
 Hasonló tréfákhoz szokva vagyunk már mi;
 Hanem annak nem lesz fele se bolondság,
 Csak az első csep vért jogtalanul ontásák.

Minden ártatlan vér a lelkükön szárad,
 De a kintartásban ez a nép nem fírad.
 S láttára e szívós magyar türelmennek —
 Majd kislul a végén ugyan mire mennek?

Csak erőlködjenek, a bolondját járják,
 Osztrák Maró Gergely gyönyörü naptárát,
 A sok felsülébe majd belefáradnak,
 S kalendáriumnál egyebet is adnak.

Pacsirtát a gyerek összefogdoshatja,
 A kikelet jöttét fel nem tartóztatja.
 Fenn a vizeken jár a koronás gályá,
 Mégis csak nagyobb ur a tengerek árja.

Duló fergetegek, vad viharok jönnek,
 De ki nem írthatják hitét a jövőnek;
 Lelkünkbe üdén zsong, mint mennyei zengzet:
 Erős lesz, szabad lesz, magyar lesz e nemzet.

Te pediglen Gergely, fogd hekomisz szádat,
 Ne bánisd a fajodat, ne mard a hazádat;
 Ne csinálj több naptárt, kutya se néz rája;
 Hát nem tisztesebb vón apód furulyája?

megkárosodtak? Ki fogja megaka-
 dályozni azt, hogy a székely nép
 szájából a falatot ki ne vegyék, őt
 meg ne büntessék? Mi magunk édes
 székely testvéreim. Talpra kell most
 már állnunk. A mai áldatlan poli-
 tikai viszonyok ugyan nem látsza-
 nak erre alkalmasnak, s ugyan
 hiába várnánk báró Feilitschtól még
 egy jóakaró lépést is, mert ezek a
 most kormánykodó alakok csak
 port hintenek a nép szemé közé, s
 a törvénytisztelet náluk époly ho-
 mályos fogalom, mint a vaknál a
 látás. Ne várjuk tehát sérelmeink or-
 voslását most ettől a felelőtlen
 felelős kormánytól, hanem nekünk
 magunknak kell az akciót kezünkbe
 venni. Vérlázító dolog az a huszadik
 században, hogy a törvény szigora
 annyira terjedjen, hogy ha fizetni
 nem bír az a vagyontalan, kifoszt-
 tott lakos, hát mindjárt börtönbe
 kerüljön. Minden követ meg kell
 mozgatnunk, hogy a közbirtokos-
 ságok tulajdonát képező erdőket az
 állami erdészet kezelése alól kisa-
 badítsuk.

Senkise tagadhatja, hogy a dolog
 körünkre égett, ne várjuk meg,
 míg egészen a fejünk fölé csapnak
 a hullámok. Az egyszeri göbé a
 földesurának a szelindekét agyon-
 szurta a vasvillával, s mikor emiatt
 a földesur megszidta érte s mondá
 neki, hogy miért nem ütötte meg
 inkább a villa nyelével, így felelt
 rá a göbé: „Ugy tettem volna ins-
 tálom, ha a szelindek is a farkával
 akart volna megharapni“.

Hát bizony ne várjuk míg a hu-
 sunkba harapnak, hanem védekezzünk
 radikálisan. Udvarhelymegye minden
 községe velünk van, Csik-, Három-
 szék- és Marostordamegyék velünk
 éreznek e tekintetben. Egyetértés-
 ben rejlik az erő, s ha szívünkben
 fekszik testvéreink ügye, győzedel-
 meskedni is fogunk. Az új ország-
 gyűlés, mely az alkotmány helyre-
 állítását fogja kivívni, eminenter
 legelső kötelességének fogja ismerni
 e sérelmek orvoslását. Ennélkül ugy-
 szólván semmi más kérdést tárgyalni
 nem engedünk. Nem hagyhatjuk
 azt, hogy testvéreink egy középkori
 törvény és drákói szigorú pátens
 rendelkezései miatt a vándorbotot
 vegyék kezükbe és itthagyják szülő-
 földjüket. A Székelyföldnek majdan
 megválasztandó képviselőinek pro-
 grammjában az erdőügy kérdése le-
 gyen az első és elengedhetetlen kö-
 vetelmény, s becsületes politikus
 csak úgy fogadhatja el e mandá-
 tumot, ha minden erejével arra tö-
 rekszik, hogy a nép nyomorán eny-
 hítsen, s a jogtalanságokat megs-
 züntesse. E jelszóval indulok el én
 is a küzdelem mesgyéjén, s nem
 tágitok egy jottányit se, csak ti le-
 gyetek velem testvéreim.

Jövő cikkemben rámutatok a sé-
 relmek orvoslásának mikéntjére és
 kimutatom statisztikailag, hogy 1888.
 év óta hány embert sújtottak jog-
 talanul, s mennyi összegű erdőki-
 hágási pénzbiroságot róttak ki és haj-
 tották be.

Olvasóinkhoz.

Hazánk fölött hova-tovább mind
 ső'étebb felhők tornyosulnak Ezer-
 éves alkotmányunkat az osztrák egy
 tollvonással el akarja törölni, holott
 neki is a vitéz magyar nemzet adott
 alkotmányt. A szabad függetlenségi

sajtó elnyomására, sújtó kritikájának
 megszüntetésére törekszik a bérenc-
 had. Métélyt hint szüntelenül a ma-
 gyar nép közé, felekezeti, nemzeti-
 ségi villongást támaszt, csak hogy
 bűnös célját elérhesse és hazánkat
 rabigába dönthesse. Az igaz függet-
 lenségi és 48-as ujságokat üldözik
 leginkább, mert a hitvány bérencek
 alattomos aknamunkáját leghatható-
 sabbban ezek akadályozzák. Az adós-
 ságaiktól kikefált pribékek minden
 eszközt felhasználnak a független-
 ségi sajtó elnémitására, hogy aztán
 az ő ingyenes piszkolódnó szenny-
 irataik olvasására kényszerítsék a
 hazafias közönséget. Üldözik a szer-
 kesztőséget, lehetetlenne akarják
 tenni mindenféle hazugságok ter-
 jesztésével a kiadókat. Székely anya-
 városunk és vármegyénk egyedüli
 tiszta 48-as függetlenségi sajtó-orga-
 numa: a „Székely-Udvarhely“, amely
 hetenként kétszer: csütörtökön
 és vasárnap jelenik meg. Előfize-
 tési ára pedig oly csekély, hogy azt
 a legszerényebb viszonyok között
 élő polgártársunk is megszerezheti
 magának. Negyedévre (három hó-
 napra) 2 K 50 fillér. A „Budapesti
 Bazár“ című hazai kitünő divatújsá-
 got pedig 1 K 50 fillér helyett 1 K
 30fillérért rendelhetik meg a „Székely-
 Udvarhely“ előfizetői. Bizalommal
 kérjük olvasóinkat, ne vonják meg
 jövőre sem hazafias támogatásukat.
 Viszont ígérjük, hogy a 48-as füg-
 getlenségi lobogóra írt nemzeti igaz-
 ságokért rendíthetetlenül tovább küz-
 dünk és azok diadalhoz segítéseért
 semmi áldozattól sem riadunk vissza.
 Minden igaz székely pártolja, támo-
 gassa a „Székely-Udvarhely“-t, amely
 kizárólag a székelység javáért ön-
 zetlenül működik s annak hazafias
 véleményét kívánja érvényre juttatni.
 A mai szomorú idők mellett feltét-
 lenül szükség van egy megfizethe-
 tetlen, megvásárolhatatlan sajtóra,
 mely iránytűje, utmutatója legyen a
 tiszta hazafiságnak. A nemzeti küz-
 delemnek lesz hathatós szószólója
 jövőre is a „Székely-Udvarhely“ s
 épen ezért hazafias kötelességét
 rója le mindenki, aki ismerősei köré-
 ben lapunkat terjeszti s annak tá-
 mogatását új hivek tobozásával elő-
 mozdítja.

KÜLÖNFÉLEK.

— **Városi közgyűlés** volt tegnap
 délután Gothárd János polgármes-
 ter elnökölete alatt. A villamos vilá-
 gitásra vonatkozólag a Ganz gyár
 tervezetét Dr Solymossy, Hlatky és
 Dr Valentisk képviselők módosításá-
 val egyhangulag elfogadták és a
 pályázat kiírását elhatározták.

— **Tisztviselői-kör közgyűlése.** A
 helybeli Tisztviselői kör ezévi ren-
 des közgyűlést ma (vasárnap) d. u.
 4 órakor a saját köri helyiségében
 tartja meg.

— **Agh János** székely atyánkfia
 Tordátfalváról egy nyilatkozatot kül-
 dött be hozzánk s kijelenti, hogy ő
 a darabont-kormányt semmiféle
 tekintetben nem támogatja, mert
 azt az apagyilkosságnál
 is aljásabb, messzebbmenő
 bűnnek tartja, ha bárki a ha-
 ladó-párt szolgálatában áll. Ezek
 után a legszívesebben igazítjuk helyre
 a lapunk 24. számában — nyil-
 ván téves információból éredhetett —
 reá vonatkozó közleményünket.

— **A kollegium becsülete.** Az „Er-
 délyi Protestáns Lap“, az Egyház-
 kerület hivatalos lapja, mely szintén
 aggódik a helybeli ev. ref. kollegium
 jó hírnevének főnmaradásáért s
 amelyet felekezettelenes indulattal
 sehogyszem lehet megvádolni, ezévi
 március 29-iki számában a követ-
 kezőket írja:

Az udvarhelyi kollegiumtól meg-
 vált tizenöt VII. oszt. tanuló és
 Hajduböszörménybe ment tanulmá-
 nyait folytatni. Politikai lapok és
 tanügyi lap is különféle kommentá-
 rral kísérik ezt a tömeges távo-

zást az intézetből. A méltán jóhírű
 kollegium tanári kara, melyet ez
 ügyben is bizonyára komoly hazafias
 érzés és paedagogiai tapintat veze-
 teti, jól tenné, ha a közvéleménynek
 minden irányu megnyugtatósa végett
 feltárná objective a tömeges távozás
 okát.

— **Előjáróság egy személyben.**
 Furfangos csalót tartóztatott le a
 helybeli kir. törvényszék vizsgáló-
 bírája szerdán délután. Simó István
 rovott előéletű 17 éves, szentkirályi
 lakos volt ez a jómadár, aki a
 helybeli postahivatálnál pénzes utal-
 ványokról szóló értesítéseket lopott
 s azokat meghamisította. Rávezette
 a községi előjáróság igazoló záradé-
 kát s az értesítések ellenében ki-
 adott utalványokon a címzettek ne-
 vét aláírta és így tetemes pénzhez
 jutott apránként, amelyet elmulatott.
 Ez a veszedelmes csaló azonos az-
 zal a Simó Istvánnal, aki tavaly a
 református templomban a perselyt
 kirabolta, a miért akkor a törvény-
 szék felévi börtönre ítélte volt.

— **A dikics áldozata.** Özv. Jónás
 Lajosné, akit Szecseseán Fülöp hely-
 beli cipészegéd a multkor bőrvágó
 késével összeszurkált, a közkórház-
 ban kiszenevedett. A hivatalos bon-
 colás Dr Mezei és Dr Ráczkői or-
 vosok közri működésével történt meg.
 Péterfi Lajost, a másik áldozatot,
 csütörtökön hallgatta ki Dr Göllner
 Béla vizsgálóbíró.

— **A lakosság** minden rétegében
 ismeretes, hogy az orvosi kitünő-
 ségek egyhangú elismerő nyilatko-
 zata tette a Zoltán-féle kenőcsöt
 híressé, mert kiderült a Londonban,
 Berlinben megejtett vizsgálatok
 alapján is, hogy a csusz és közszerényes
 betegek az eredmény biztos remé-
 nyében használják a kenőcsöt, mely
 üvegenként 2 koronáért kapható
 Zoltán Béla gyógytárában Bu-
 dapest V. kerület Szabadságtér.

— **Felsőófalván** a napokban Tóth
 Ilyés odavált Kovács Miklóst —
 előzetes szóváltás után — revol-
 verével többször fejbe vágta, végül
 pedig egyszer reá is lőtt. A golyó
 Kovácsnak a nyakát horzsolta s így
 nagyobb baja nem történt.

— **Jól járó, pontos órák,** divatos
 ékszerszek, evőeszközök, maradó ér-
 tékű husvétii ajándékok ez idő sze-
 rint legelőnyösebben Polgár Kál-
 mán budapesti műórásnál szerez-
 hetők be, mert VII. ker. Erzsébet-
 körut 29 sz. a. nagy kiterjedelmű
 ékszer raktárán található. Az or-
 szágos híri órásmester óráit 5 évi
 írásbeli jótállással küldi és azok
 úgy művészi kivitelt, mint a szer-
 kezet jóságára nézve dicseretere
 válnak a honi órásiparnak A ne-
 vezett cég ékszereit is elősmert izlés
 jellemzi és valóságos műelvezet
 lapozgatni abban a sok száz illus-
 trációval ékített albumban. Amit
 Polgár Kálmán üzete fennál-
 lasának 10 éves jubileuma alkalmá-
 ból üzletbarátainak és az érdeklő-
 dő közönség kívánságára díjta-
 lanul küld szét.

— **Kossuth-utca 31-ik
 szám.** Betegh Pál és Társa
 könyvnyomató és könyvkötő
 intézetét **folyó évi áprilistól**
hó 24-től kezdve Kossuth-
 utca 31. szám alatt, a m. kir.
 postahivatallal átellenben levő
 saját házába helyezí át.

Gazdakörök.

A „Székely-Udvarhely“ 12-ik év
 óta folyton figyelemmel kísérte a
 falusi székely nép életét. Munkára
 serkentette a községek közvetlen
 vezetőit és jóirányú tevékenységük-
 ben hathatósan támogatta. Ez az
 üdvös célt soha egy pillanatra sem
 tévesztette szemelől. Székely-kér-
 désről beszélt akkor is, mikor még
 mindenki hallgatott arról. E téren
 az elsők között állott az akció

megindulása után is mind a mai napig.

Jövőre sem tér el ezen magyar nemzeti érdeket képező fontos ügylet. Ezután is buzditani fogja a székely községek közvetlen vezetőit: a papokat, tanítókat, jegyzőket s mindazokat, akik értelmiségükkel fogva a székely nép szellemi és anyagi előremenetelét kötelességszerűleg kell felkarolják.

Soha sem fukarkodtunk az arra érdemes tevékenység méltó elismerésében. Viszont azonban a ferde kinövéseket is enyhébb, vagy erősebb formában, sokszor kimélet nélkül, de mindig igazságosan nyesegettük. Neha az egyes érdekeltek félreértették intenciókat, de teljes önértéssel mondhatjuk, hogy a »Székely-Udvarhely« áldásos működését a nagyközönség mindig a nemes célnak megfelelően méltán nyolta, azt elősegítette úgy szellemi, mint anyagi támogatásával.

Megnyugtató, buzditó bennünket ez a tudat és jövőre is ez lesz legszebb jutalmunk, legfenségebb erőforrásunk.

A »Székely-Udvarhely« 12 év óta nemcsak a jelennek, hanem főképp a jövőnek dolgozott. Annál jólesőbb örömmel tölti el minket és fáradtságot nem ismerő munkástársainkat az a tudat, hogy a székelyföldi miniszteri kirendeltség ügybuzgó képviselőjének utmutatása, vármegyénk papjai, tanítói, egyes jegyzői és a községek értelmes polgárainak tömörülésével immár 72 gazdakör, 7 tejszövetkezet és ugyanennyi általbiztosító szövetkezet alakult s vette kezébe az illető községek jóirányú előmenetelének, szellemi és vagyoni gyarapodásának ügyét.

Nem szabad megállni féluton, ahol a munkát is megkezdették. Ahol pedig Gazdakör nincs, ott a vezetők azonnal alakítsák meg Dorner Béla kirendeltségi megbízott Székelyudvarhelyt — tudtunk szerint — mindenkit a legszivesebben utbaigazit.

Mai napság nemcsak kézzel, hanem ésszel is dolgozni kell a hazá minden fiának és leányának, ha élni akar s valódi hazafias érzéstől el kebelét.

Nagyfontosságú mozgalom indult meg széles e hazában a hazai ipar pártolására. Mezőgazdaság nélkül pedig ipar és kereskedelem se lehet. Gazdaköreink hivatottak; a józan gondolkodásu, munkára törekvő nép tudja önállóvá és teheti független hazánkat.

Ha férfi, nő és ifju egyértelemmel a község Gazdakörébe sereglik; ha az ott szerzett jóirányú ismereteit otthon a maga józan fel fogásával kibővitve megfelelően értékesíti: nemcsak magának és családjának válik értékes kincsévé, nélkülözhetetlen erőforrásává, hanem a magyar hazának is megbecsülhetetlen tagja, számottevő tényezője lesz mindenki.

Ebben az irányban ohajtunk jövőre is működni a »Székely-Udvarhely« hasábjain, ahol ime kőtön rovatot nyitunk s felkérjük az e téren velünk egyetértőket, hogy a Gazdakörök s az ebből kiinduló tevékenységekről, irányadó mozgalmukról időnként e helyen beszámolni sziveskedjenek.

TANÜGY.

Tanítók Törvénye. cím alatt adta ki a Magyarországi Tanítók Országos Bizottsága az egyetemes tanítógyűlések határozatainak alapján a népoktatásügy minden részét felölelő törvénytervezetet. A mű feloszlik 3 részre (törvénytervezet, indoklás és az egyetemes gyűlések határozatai). Kimondja a tervezet, hogy minden népiskola hivatalos nyelve a magyar. Általában a magyar nyelv teljes érvényesülését kívánja. A tanítóképzést is reformálni kívánja: a középiskola teljes elvégzése után az egyetemen és az egyetemi jellegű intézetekben egy évi tanfolyam rendezendő s ennek bevégezése után pedagógiai vizsgálat sikeres letételével nyerhet oklevelet a jelölt. A vizsgálóbizottság állami. A tanítók fizetési minimuma 1400 K, mely 2800 K-ig emelkedik, melyet bármily jellegű legyen is az iskola, az adóhivatal fizet ki; e végből az iskola-fentartó a tanítói járandóságot az adóhivatalhoz fizeti be. A kántori hivatalt a tanító elvállalhatja, de erre nem kötelezhető. Minden tanító esküt tesz a magyar alkotmányra a kir. tanfelügyelő kezébe. Kizárólag a kir. tanfelügyelő gyakorolja a tanulmányi felügyeletet minden iskolában. A megyei tanítóegyesületek szövetséget alkotnak. Az egyesületek kebelében fegyelmi bizottság alakítandó. Az 56 lapra terjedő munkát 1 korona beküldése esetén (bélyegben is beküldhető) Hajós Mihály, titkár (Budapest, I., Városmajor-utca 59. sz.) bárkinek megküldi.

Az Udvarhelymegyei Tanítóegylet Udvarhely járási fiókkörének Székelyudvarhelyen a közs. iskola II oszt. tantermében folyó évi április hó 5 én d. e. 10 órakor kezdődő rendes ülésére, fiókkörünk tagjait és az érdeklődő tanügybarátokat, van szerencsém meghívni. Ez ülés tárgyai: 1. Gyakorlati tanítás, tartja az új tanterv alapján Demeter Miklós. 2. Az ülés megnyitása. 3. Jelentések. 4. Jegyzőkönyv olvasás. 5. Elnökválasztás. 6. A földrajz tanításról értekezik Molnár Vilmos. 7. Szavál Veres Mózes. 8. Földesfele törvény tervezet ismerteti Rozsday István. 9. A gyakorlati tanítás bírálat. 10. Indítványok. Székelyudvarhely, 1906 márc hó 8. Gyermes Mihály, alelnök.

EGYHÁZI ÉLET.

„Luther és Kálvin.” E címmel megjelent füzetkét e cikknek írója rendelte meg és nyomatta ki 500 példányban „Don Bosco” 1906. évi nap-tárából. Midőn előre kijelentem, hogy annak az iratnak állításait kész vagyok bárkivel szemben is megvédelmezni, tisztelettel kérem a tekintetes szerkesztőséget, hogy ama füzet megjelenését indokló alábbi soraimnak becses lapjában helyet adni sziveskedjék.

Béla nevű fiókhítközséggel régóta kacérkodik a szomszédos Bögöz hely. hitvallásulelkésze. Egyelőre megmosolyogtam őt és engedtem a maga útján, mert nem tulajdonítottam nagy jelentőséget a kath. hivatású csábító szavainak. Fent nevezett lelkész Lajos János, tovább haladott térítő útján és a „Luther-Társaság” kiadványaiból osztott szét kath. hivatás között, ama kiadványok pedig, a

katholikusokat mélyen sértő, piszkos dolgokat is tartalmaznak. Saját hivatásom is figyelmeztetett arra, hogy Lajos János miként akarja megmetyeljezni a kath. lelkeket s ekkor megkezdődött a bögözi lelkész akciójára részéről is a reakció. Nem pap, nem pásztor, de még nem is béres, hanem becstelen bérenc az, ki kiszolgáltatja hivatását az ellenségnek és tétlenül elnézi, hogy idegenek garázdálkodhassanak velük. Ezért részéről a visszahatás nem maradhatott el s ennek folyamánként jelent meg a „Luther és Kálvin” című irat, mely míg történelmi igazságokat tartalmaz, addig a protestánsizmus évszázados haremmodorához van alkalmazva.

Megvallom, hogy a kath. vallás még akkor sem szokott ily fegyverekkel harcolni, mikor ellenségei által lépten-nyomon gyalázatosan megtámadatik. Mi a kath. hitigazságok főséges elveivel győzzük meg az embereket, de amint Krisztus korbácsot is fogott és a mint a nagy természet villámokat is szór, úgy szükséges, hogy a Lajos János-fele emberek meglássák a korbácsokat és villámokat is akkor, mikor pásztori működésük a kath. vallás gyalázásában merül ki.

A „Székely-Udvarhely” 24. számában felszisszennek a beküldők a fenti füzet miatt. Azon egy cseppet se botránkozzanak meg, hanem ismerjenek saját maguk fegyvereire és haremmodorára. Mi nem szisszentünk fel akkor, mikor olvastuk a „Luther Társaság” XXX. kiadványában, hogy a kath. papok „hóhérok”, a katolikusok forradalmárok, a „protestáns népek a tudomány ápolói, a róm. kath. népek a babona áldozatai”, nem szisszentünk fel, csak csodálkoztunk népünk türelmességén és imádkoztunk — ha őket mégis elhagyná nyugalmuk — nehogy boszut álljanak a hóhér, forradalmár és butaság címeiért.

A megbotrányozók feltik a kis füzetből a hazát, fél a „Sz. Ujság” is a felekezeti harcra. „Midőn össze kellene olvadni a hazának lángoló szeretetében”, akkor ne azt vádolják meg, ki a visszahatást megselekedte, hanem azokat, kik a hatást létrehozták. No és mi egyéb, mint nyílt lázítás a kath. papság ellen a Székelyudvarhelyt Vajda Ferenc ref. pap felelős szerkesztése alatt megjelent „Vasárnap” című lap 1905. nov. 5-iki számának az a cikkelye, melyben így írnak: „A kereszténységnek nemcsak akkoriban, de most is vannak ellenségei. És ezen ellenséges tábor épen azok alkotják, kik magukról azt tartják, hogy ők azok, akik igaz és helyes uton járnak, valásukról, hogy csak az egyedül üdvözítő. De az alább felsorolt tetteikkel elarúlják, hogy ők bizony nem egyebek, mint báránybőrbe öltözött farkasok, kik hirdetnek szerzetet s cselekszenek gyűlöletet, kik hirdetik az irgalmasságot s művelik az irgalmatlanságot, a kegyetlenséget; azaz mint a példabeszéd mondja: vizet prédikálnak s bort isznak. S ezen ragadozó farkasok vad csordáinak fővezérei voltak Kolonics Lipót és Szelepcsényi György” stb. (püspökök).

Az ilyenek idézik fel a felekezeti

harcot és ezek a piszkos dolgok a „Luther és Kálvin” c. röpirat előtt jelentek meg.

Ugy látszik a „Vasárnap”-nak szabad így írni. Neki szabad felpanaszolni a prot. gályarabságot (u. o.), de ha valaki a kassai vértanukat említi, az hazafiatlan. Neki szabad a bőt ellen agitálni („Vasárnap” 1906 márc. 18. sz.), de ha mi megmondjuk, hogy Luther a bőt azért akarta eltörölni, mert a test vágyainak szabad határt akart engedni, akkor mi felekezeti egyenetlenséget idézünk fel. Neki szabad megkérdezni, „kicsoda, hol és mikor adott hatalmat a papságnak arra, hogy bünöket oldjanak és kötözzenek?” Egyik bünös a másikkal nem adhat kegyelmet stb. („Vasárnap” 1905 okt. 29. sz.), de mi hazafiatlanok vagyunk, ha azt feleljük, hogy Krisztus adta a hatalmat s Lutherék azt még Jézus Krisztustól is el akarják disputálni. Neki szabad azt állítani, hogy „a kath. egyház megtagadja Krisztus parancsolatát, mely eképen szól: „szeresd felebarátodat” („Vasárnap” 1905 aug. 27. szám), de ha mi megmondjuk, hogy még őket is szeretjük, akkor mi gyűlölködők, türelmetlenek vagyunk. Szóval roppant szuverén hatalommal képzelik vallásukat és há a nemzeti küzdelem eme gyászos napjaiban ők pofozkodnak, nekünk tünnünk kell, mert ha feljajdulunk, sőt ha a gyáva katolikusok közül vissza is mer ütni valaki, akkor hazafiatlanok vagyunk, mert megzavartuk a felekezeti békét.

Ilyen önkényes gondolkodást még a szecesszió sem adott a festészetnek sem. Nem régen vitatkoztak a szecessziósok a zöld ökörről, lilaszínű elefántról és kisütötték, hogy igenis van zöld ökör, van lilaszínű elefánt, ha a festő azokat olyan színben látja. Ez az ugynevezett szecesszió a festészetben. A ref. leányiskola minapi hangversenyén Nagy Károly ref. theologiai tanár a nőképzésről tartván előadást, azt mondotta: az apácák nevelési rendszerét nem tartja helyesnek, mert az apácák szüz Máriát állítják eszményképnek a gyermekek elé, ez pedig nem helyes. Nem ismeri ugyan az apácák nevelési módját, de ő „ugy gondolja”. Ugy gondolja, hogy az ökör zöld, tehát az okvetlenül is zöld. Ez kérem a vallási szecesszió! Avagy mi lehetne egyéb? Ezek után csodálkozzék a „Sz. Ujság”, hogy miként ehet a XX. században vallási harcokat felidézni? Hanem úgy látszik a „Sz. Ujság”-nak még nincs tudomása Ford Roberston serumáról, mely a hig agyvelőket szokta gyógyítani, mert ha idáig beszédet volna abból egy pár adagot, akkor talán visszaemlékeznek, hogy „haladása” első percétől kezdve a mai napig osztály elleni izgatást végzett, az urak ellen agitálta a népet. Nem kovácsolnak rém nagy felháborodással a haladók részére sem hazafiságot, annyira nem, hogy a szellemes „O” és „Tövis” vigan fogják ezután is megrajzolni a haladó hazafiatlan alakokat.

Orbán János,
vágási róm. kath. pap.

A fentemlített „Luther és Kálvin”-fele füzeteket a vágási plebános által már kifejtett indokok miatt, vá-

rosunkban magam osztogattam ki. Nyilván azon szándékkal, hogy ezeket, — a fentemlített támadásokkal szemben — mint mulhatatlanul szükséges óv-eszközöket, növényeim odahaza minél szélesebb körben terjesszék. Miért is az ezen különnyomat indoklására irt fenti védelem sorait szóról-szóra aláírom s az ebből származó esetleges támadások visszaverésére is mindig kész vagyok.

Szabó János,
s. lelkész.

Részünkről minden ebből az ügyből eredhető további vitát befejezettnek tekintünk, mert esetleges felekezeti torzalkodásokra lapunk hasábjait átengedni, amint eddig nem voltunk, ezután sem leszünk hajlandók.

Szerk.

KÖZGAZDASÁG.

Körösvos választása. (Közig. bir. 877—1905. sz.) Ha a községi körösvos választásánál a választási elnök a többséget sem főkiáltás, sem pedig szavazás útján nem állapította meg, hanem oly módon, hogy a két pártot kétfelé osztva két oldalra felállította: a választás megsemmisítendő.

Iskolafenntartás kötelezettsége. (Kir. Curia 6648—1905. sz. dtv.) Ha két község közös iskolát tartott fenn de később az egyik községben állami iskolát állítottak fel és a közigazgatási hatóság megállapította, hogy ez utóbbi községnek iskolafenntartási kötelezettsége megszűnt, akkor a másik község nem követheti ettől, hogy a tanító fizetéséhez hozzájáruljon.

NYILT-TÉR.*

Csép Zoltánnak.

Keserűen csalódtam benned, óh Zoltán! Minden haladó-partiságod dacára sem gondoltalak akkora számarnak, hogy épen tövisbe harapj. A tövisnek, tudvalevőleg az a furcsa tulajdonsága van, hogy beletökés az okosság ellentétének nyelvébe és azt véresre szurja, sebz. A jámbor bestia pedig ilyenkor valósággal megvadul; veszettül ordít, kétségbeesetten rug kapál, neveléses bakugrásokat művel, míg ettől az alkalmatlan kis szalkától megszabadul. De hát azért számar a számar, hogy ismét csak beleharapjon a tövisbe.

(Tövis.)

* E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

Társ-szerkesztő és laptulajdonos:
Betegh Pál

Kiadja: Betegh Pál és Társa újságkiadó intézete.

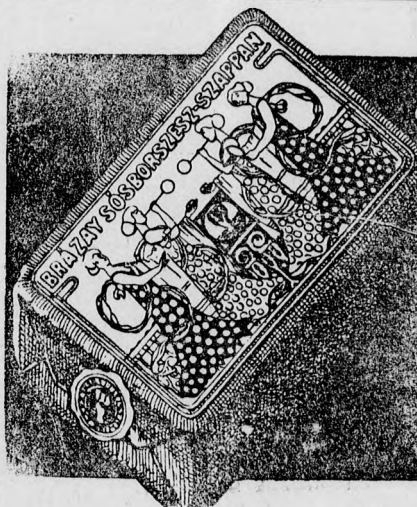
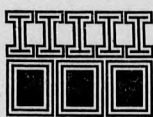
CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 63,
Által a legjutányosabb árak mellett ajánljuk:
Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, szecsavágók, répvágók, kukoriczamorzsolók, darálók, őrlőmalmok, egytemes aczél-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

FIAM VÁSÁROLJ oly kereskedőknél, kik hirdetnek, mert ezek intelligensek és jól fogsz járni.

FRANKLIN.

A MEGGAZDAGODÁS HOZ vezető út, a nyomda-festéken keresztül vezet.

— BRÁZAY — SÓSBORSZESZ-SZAPPAN

egészségi és kozmetikai szempontból felülmulthatatlan.

Brázay-féle Kölni-víz az illatszerek legkiválóbbja.

Brázay-sósborszesz nélkülözhetetlen háziszer.

Vezérszó: Minden darab szappan a SCHICHT névvel, tiszta és ment káros alkatrészekből.

SCHICHT-SZAPPAN

(„szarvas“ vagy „kulcs“ szappan)

a legjobb és használatban legolcsóbb, minden ruhanemű és mosási módszer részére

JÓTÁLLÁS: 25.000 koronát fizet Schicht György cég vussigban bárkinek, aki bebizonyítja, hogy szappana a „Schicht“ névvel, valamely káros keveréket tartalmaz. 170

Baross, Borszéki és Kászoni vizek!

Üzletáthelyezés!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására adni, hogy üzletemet áthelyeztem az alsó piacra, az ujonnan épült

Frölichné-féle üzlethelyiségbe

hol egyszersmind nagyon szép raktárt rendeztem be mindennemű fűszerárakban, porcellán, üveg, gyermekjáték, diszmuárak, függő, fali és asztali lámpákban. Amidőn kérem a nagyérdemű közönség szives pártfogását, ígérem, hogy igyekezni fogok minden esetben igen tisztelt vevőimet a legjobban és legolcsóbban kiszolgálni.

Teljes tisztelettel

SZENTPÉTERY GERGELY.

Államilag ólomzárolt lucerna és lóhere magvak. Valamint baltacin-, répa- és fűmagvak. Valódi erfurti konyha-, kerti- és virágmagvak a legjobb minőségben a legolcsóbb árakon.

Mindig friss fűszerárak!

Jelszavam: szoliditás, pontosság és mérsékelt árak!

Új cipészület!

Van szerencsém a helybeli és vidéki közönség tudomására hozni, hogy a barátok templomával átellenben Batthyány-tér 11. szám alatt üzletet nyitottam. Raktárt tartok mindenféle férfi, női és gyermek cipőkben. Rendelésre a legjobb anyagból olesó árban pontosan szolgálók.

Teljes tisztelettel:

Szőcs Gergely.

SZENKOVITS JÁNOS UTÓDA

férfi és női divat-áruháza

Székelyudvarhely, Batthyányi-tér 4. sz.

Felgyülemlt hibátlan 2—7 méter hosszú

maradékok,

flanelk, tenniszszövetek, Barchent 12 kr mtrkint, cöppek, kretonok 16 kr méterenként, schifonok igen jó 18, 22 kr méterenként.

Férfi-ruha posztómaradékok egy és fél métertől három és fél méter hosszú drbokban 95 kr métere.

Szöttes-maradékok igen szép 16 és 20 kr méterenként.

Legolcsóbb árak!

Képráma készítés!

Ablaküvegezés!

Vidékre utazást melletti küldenek.

János,
kath. pap.

Kálvin-
bános ál-
miatt, vá-

Gyertyánty J. fiai vasnagykereskedésében Székelyudvarhelyen.
Gróf Roon-féle lábatlani Cementgyár állandó nagy raktára páratlan jó minőségű román és portland cementből zsákok és hordókban legolcsóbb árakban

Eladó lakház. A Vár-utcában a 20-ik számú Veres Dénes fele ház örök áron eladó. Értekezhetni Farkas Endre városi végrehajtónál.

Három szép szoba, konyha, kamara külön udvarral stb. hozzátartozóival együtt kiadó. Cim a kiadóhivatalban.

Aki gyorsan és előnyösen házát birtokot, üzletet, árut venni vagy eladni akar, **Aki** bármiféle állást vagy foglalkozást keres, **Aki** lakást, üzletet, birtokot stb. bére venni vagy adni kíván, **Aki** biztosan és leggyorsabbrekléri célját, ha igénybe veszi „SZÉKELY-UDVARHELY” apró hirdetés rovatát.

FIGYELEM!

A késmárki gyár beievezett védjegye.

Megbízható legjobb minőségű hírneves valódi szepességi lenvászon és

damasztáru

minden nagyobb üzletben kapható. Késmárki gyártmány csak az, mely ezen védjeggyel van ellátva.

HAZAI IPAR!

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller pótléka

egy régióknak bizonyult háziszere, mely már több mint 36 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult **köszvénynél, csúznál és meghűléséknél** bedörzsölés-képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, amely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cég-jegyzsével ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, **Budapest**en.

Richter gyógyszerháza az „Árauy oroslánhoz”, Prágában. Elisabethstrasse 6 neu. Mindennapi szétküldő.

KÉRJEN csak **Seller és Kary-féle**

Modern kárpitos és diszítő

SZÉKELYUDVARHELY.

A tavaszi idény és költözködések alkalmából van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy mindennemű szakmámba vágó munkákat u. m.: selyem és szalon garnitúrákat, szőnyeg- és ebédődiványokat, török heverőket, matracokat a legfinomabb kivitelben izlésesen és a legolcsóbb árak mellett készítik.

Függöny felrakást és modern draperiákat, diszítéseket, valamint butor be- és kicsomagolást jutányos áron vállalom el.

Molytól megtámadott butorszövegek kitisztítását felelősség mellett vállalom el.

A n. é. közönség szives pártfogását tisztelettel kéri

Stern I.

Kossuth-utca 16.

legjobb tisztítószere minden lábbelihez, fekete és sárga színben. Különösen ajánlható boxcaif, oscarria, chevreaux és akkeipőhöz. Bécs, XIII

MIKOR A KERESKEDŐ pihen, helyette a reklám dolgozik. **CARNEGIE.** A „SZÉKELY-UDVARHELY”-hirdetése a legeredetményesebb.

A tisztelt háziasszonyoknak legmelegebben ajánljuk a **valódi :Franck: kávé-pótlékot**

mint legjobb pótkávét, belföldi nyersanyagból gyártva

Franck Henr. fiai

honi gyárában

Kassán.

D X 6938 N. 05 I.

J. W. L.

KÖNYVNYOMTATÓ- ÉS KÖNYVKÖTŐ-INTÉZET

BETEGH PÁL ÉS TÁRSA

KÖNYV-, ZENEMŰ- ÉS PAPIRKERESKEDÉS

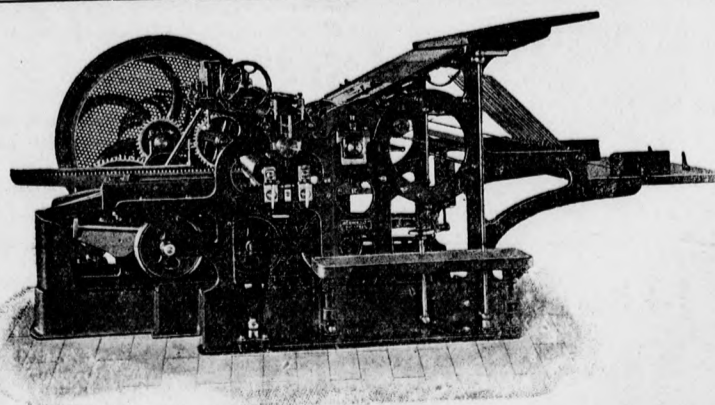
Verseny kizáró olcsó árban elfogad és szakszerű, izléses kivitelben készít el mindennemű

nyomtatványt és könyvkötői munkát

Költségvetés ingyen és bérmentve!

Egyleteknek és könyvtáraknak különösen mérsékelt árszabással. Egyházi, iskolai, szolgabiroi, községi, körjegyzői, ügyvédi, végrehajtói nyomtatványok áruháza

A Székelyföld legnagyobb és legolcsóbb nyomtatvány-raktára.

Folyóiratok, hírlapok, irodalmi művek eredeti áron, költségfelszámítás nélkül megrendelhetők.

Zeneművek papir-, író- és rajzserkek

nagy választékban és olcsó árban!

Teljes könyvtár- és irodaberen-dezések mérsékelt árak mellett. Szakszerű, kifogástalan kivitel!

SZÉKELY-UDVARHELY

legelterjedtebb függetlenségi lap szerkesztősége és kiadóhivatala.